

بررسی چالش‌های دو حوزه کشاورزی در «توسعه ایرانی»؛

ضعف قوانین چه بر سر کشاورزان آورد؟

رامتین موثق

در کشورهای در حال توسعه، کشاورزی یکی از ارکان مهم اقتصادی محسوب می‌شود. در دو فصل آغازین سال دو کالای اساسی در کشاورزی یعنی گندم و برنج داشت می‌شود که در سفره مردم به عنوان کالاهای مصرفی اساسی نقش عمده بازی می‌کنند. اما بر خورد دولت به عنوان بازیگر اصلی عرصه اقتصاد ایران با کشاورزان چگونه‌است؟

بحث داغ دست دلان پشت پرده

اواخر سال ۱۴۰۰ بود که سپر صعودی قیمت انواع برنج ایرانی آغاز شد و به تحلیل‌های مختلفی دامن زد. یکی از اولین مسائلی که در کانون هدف تحلیل‌گران و سیاستگذاران قرار گرفت مسئله دلالی در بازار بود. احمد آزادی‌خواه، سخنگوی کمیسیون کشاورزی مجلس، بیان کرد: باید رشد قیمت برنج در بازار راناشی از دست‌های پشت پرده دلال بازی دانست، به همین دلیل وزارت جهاد کشاورزی و سازمان تعزیرات حکومتی باید این موضوع را مدبریت کنند. گزارش‌های سال ۱۴۰۰ حاکی از آن بود که دلالان هر کیلو برنج را به قیمت ۴۰ هزار تومان از کشاورزان خریداری کرده بودند و به قیمت دو برابر (از ۵۷ تا ۱۹۰ هزار تومان) به مردم فروختند.

وزارت جهاد کشاورزی در آن سال از ابزار صادرات و واردات در فصل مناسب به عنوان سیاست کنترلی قیمت سخن گفت. در این راستا، سیدجواد ساداتی‌نژاد، وزیر جهاد کشاورزی وقت،

گفت و گو

پیشنهاد برگزاری نشست مدیریت بحران

خزر ۱۰۰متر عقب‌نشینی کرد

گزارش

صحت‌سنجی ادعای سخنگوی دولت درباره خروج بانک‌های دولتی از زیان ده بودن

دارایی مولد بانک‌ها به دارایی سمی تبدیل شده‌اند

عصر پنجشنبه علی‌بهادری جهرمی، سخنگو و دبیر هیأت دولت در دوره خط‌آمار (ره) بسیج دانشجویی استان فارس که در دانشگاه قم برگزار شد، مدعی شد که دولت توجه ویژه‌ای به حل مشکل ناترازی بانک‌ها دارد و تقریباً تمام بانک‌های زیان ده دولتی طبق آخرین گزارش وزارت اقتصاد سوده شدند.

به گزارش اقتصاد ۲۴، این سخنان بهادری جهرمی البته با واکنش‌های جدی مواجه شد که چطور ممکن است بحران بزرگ زیان انباشته و ضررده‌ی چند ساله بانک‌های دولتی و خصوصی به ناگاه در کمتر از چند ماه نه تنها حل شده باشد که به سوددهی نیز منجر شود. به خصوص که در گزارش مربوط به اسفند سال ۱۴۰۱، در لایحه بودجه ۱۴۰۲، بودجه ۹ بانک کشور شامل مرکزی، کشاورزی، ملی، صنعت و معدن، توسعه صادرات، پست بانک، مسکن، سپه و توسعه تعاون به تفکیک آمده بود. این ۹ بانک دولتی همانند سال‌های گذشته براساس زیان ده و سودده بودن دسته‌بندی شده‌اند.

در همین زمینه دکتر حجت‌الله فرزانی، دکترای حسابداری و کارشناس خبره امور بانکی و اقتصادی به اقتصاد ۲۴ می‌گوید این مساله تنها ممکن است

جامعه توانایی خرید این محصول استراتژیک را داشته باشند. او صنعتی شدن تولید را راه حل کاهش هزینه‌های تولید دانست.

استاد اقتصاد کشاورزی: سیاست‌های واردات باید مبتنی بر تولید داخل باشد

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی در گفت‌گوبا «توسعه ایرانی» در خصوص سیاست‌های وارداتی گفت: سیاست‌های وارداتی باید مبتنی بر سیاست‌های بلندمدت و خصوصاً در ارتباط با تولید داخل باشد. در داخل ممکن است سیاست‌هایی اعمال شود که انبارها پر از برنج شود؛ اما این سیاست‌ها موفق به فروش این برنج‌های انبار شده نشوند.

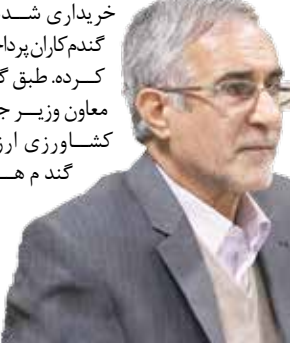
مصطفی شریف ادامه داد: سیاست ممنوع کردن، سیاست کارایی نیست. ممکن است این سیاست‌ها جنبه روانی کوتاه مدت داشته باشد و طبیعتاً اثرش کم است و بعد از گذشت این دوره کوتاه دوباره شواخصه‌های موثر در بازار اثر کلی خود را اعمال می‌کنند.

هزینه سیاست دولت در زمینه گندم به دوش کشاورزان است

اخبار این روزها گفته‌های این کارشناس اقتصادی را در خصوص سیاست‌های داخلی تأیید می‌کند. ۳۰ مرداد نماینده علی‌آباد، حمت‌الله نوروزی، در نشست علنی مجلس بیان داشت: برنج کشاورزان روی دستشان مانده و خریداری نشده است. او مشکلات کشاورزان شمالی را نیز در قطعی‌های مکرر برق چاه‌های کشاورزان به ویژه در حوزه گندم و برنج دانست.

در روزهای گذشته مجلس به سیاست‌های خرید گندم دولت نیز اشاره داشته. این در حالی است که رئیس سازمان برنامه و بودجه در صحن علنی مجلس گفته بود که ناترازی بودجه ۱۴۰۲ و عدم تصویب لایحه اصلاح قانون بودجه عامل عدم پرداخت پول گندم کاران است. گزارش‌ها حاکی از خرید دولت از کشاورزان به بیش از ۱۰ میلیون تن گندم است که به صورت تضمینی خریداری شده است. دولت تاکنون فقط ۶۷ هزار میلیارد تومان معادل ۴۸ درصد میزان

خریداری شده به گندم کاران پرداخت کرده. طبق گفته معاون وزیر جهاد کشاورزی ارزش گندم‌های

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه

طباطبایی در گفت‌گوبا «توسعه

ایرانی»: سیاست‌های وارداتی باید

مبتنی بر سیاست‌های بلندمدت

و خصوصاً در ارتباط با تولید داخل

باشد. در مورد برنج ممکن است

سیاست‌هایی اعمال شود که

انبارها لبریز از این محصول شود؛

اما این سیاست‌ها موفق به فروش

این برنج‌های انبار شده نشوند

یک نماینده مجلس با تأکید بر اینکه باید نشست مدیریت بحران خزر در کشورها استارت زده شود، گفت: اکنون در برخی مناطق شمالی حدود ۱۰۰ تا ۱۲۰ متر دریا عقب‌نشینی داشته و این به معنای فاجعه در بای و محیط زیستی است.

کمال علیپور خنکداری در گفت‌وگو با ایلنا، درباره اوضاع خزر در پی کاهش ورودی آب به این دریاچه اظهار داشت: طی چند سال اخیر بواسطه وضعیت اقلیم و خشکسالی منابع آبی در تمامی کشورها؛ جمله ایران تاحدی دچار تنش شده و به طبع روی دریا ی خزر نیز تاثیر گذاشته به طوری که به خاطر بارش کم خزر در سمت کشور ما عقب‌نشینی زیادی داشته است.

وی افزود: به خاطر کاهش بارندگی در چند سال اخیر تعدادی از رودخانه‌ها حتی در استان‌های شمالی روبه خشکی رفته‌اند، مثلاً از ابتدای اردیبهشت بزرگترین رودخانه‌ها از جمله تجن و تالار و همچنین سیاهرود و هراز و در واقع رودخانه‌های بزرگ و وحشی تقریباً خشک شده‌اند، سمت استان گیلان هم سفیدرود اوضاع خوبی ندارد در گلستان هم اوضاع نابسامان است، یعنی حوضه آبریز خزر از سمت ایران تقریباً خشک شده است. عضو هیأت نمایندگان استان مازندران با بیان اینکه سدسازی‌ها هم در کاهش ورودی آب به خزر بی‌تاثیر نبوده است، گفت: اکنون موضوع مهم تأمین آب بخش کشاورزی و آب شرب است بنابراین باید یک ذخیره آبی برای زمان بارش کم داشته باشیم، علاوه بر اینها در برخی نقاط استان‌های شمالی هم فرونشست زمین رخ داده است به همین خاطر نمی‌توان

یک مقطع را در برگیرد و اصلاً اینکه بتواند تمام زیان‌های بانک را پوشش بدهد عملاً ناممکن است.

اگر دولت می‌خواهد از کشاورزان حمایت کند و پایه کشاورزی و صنعتی شدن آن را مستحکم کند عواملی چون قیمت عوامل تولید، اصلاح نظام بودجه‌ای و مقابله با کسری بودجه، واردات کمتر نه تنها در فصل برداشت بلکه در تمامی فصول و مقابله با دلالی از مهمترین مسائلی هستند که باید در حل آنها اقدام کند

خریداری شده به بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. هر چند پرداخت کامل پول به کشاورزان تنها مشکل نیست. خرید دولت به صورتی بوده است که نرخ هر کیلو گندم را ۱۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان با کشاورزان حساب کرده است در صورتی که دولت نرخ خرید تضمینی گندم را ۱۵۱ هزار تومان اعلام کرده بود. لازم به ذکر است نرخ ۱۵ هزار تومان نیز با واکنش برخی از سیاستگذاران مواجه شده بود و آنها روی نرخ ۱۷ هزار تومان چانه می‌زدند. هر چند به نظر می‌رسد دولت در پی تسویه حساب است و به گزارش ایلنا رئیس سازمان برنامه و بودجه، داود منظور، دیروز ادعا کرد که تاکنون ۷۲ هزار میلیارد تومان خرید تضمینی گندم از کشاورزان انجام شده و به زودی ۵۰ هزار میلیارد تومان دیگر به آنان پرداخت می‌شود.

به نظر می‌رسد سیاست‌های دولت در قبال ممنوعیت واردات برنج و حمایت اسمی از گندم کاران و خرید محصولات آنان بیشتر به ضرر این قشر حتمشک است. سیاست‌ها و ساختار کلی اقتصاد کشور به صورتی است که خود دولت هم آن را حفظ می‌کند و هم این سیاست‌ها بیش از پیش به گرده مردم فشار وارد می‌کنند. برای نمونه قیمت عوامل تولید از فاکتورهای اساسی در قیمت کالاها و خدمات است و در بخش کشاورزی عوامل تولید روند افزایش قیمت را تجربه می‌کنند. هر کیسه اوره ۵۰ کیلوپی به قیمت دولتی ۷۰۰ هزار تومان و در بازار آزاد به قیمت ۲ میلیون معامله می‌شود. از طرف دیگر هر کیلو بذر اصلاح شده در بازار ۱۳ هزار تومان به فروش می‌رسد. به نظر می‌رسد با این قیمت عوامل تولید حتی نرخ ۱۵ هزار تومانی اعلام شده و پرداخت نشده به ضرر کشاورزان تمام می‌شود و اگر دولت می‌خواهد حمایت بکند، قبل از پرداخت به موقع باید نرخ خرید را به کیلویی ۱۹ هزار تومان افزایش دهد. قیمت عوامل تولید، اصلاح نظام بودجه‌ای و مقابله با کسری بودجه، واردات کمتر نه تنها در فصل برداشت بلکه در تمامی فصول و مقابله با دلالی از مهمترین مسائلی هستند که اگر دولت می‌خواهد از کشاورزان حمایت کند و پایه کشاورزی و صنعتی شدن آن را استحکام بخشد باید به آنها بپردازد.

از آب‌برز مینی نیز که سطح آنهم بسیار روبه افت است؛ برداشت بی‌رویه داشت، همه اینها مزید بر علت شد که آب کمتری به سمت دریاچه روانه می‌شود. وی بیان داشت: اکنون کشاورزان آب‌بندیهایی احداث کرده‌اند که بتواند آب را برای کشاورزی پمپاژ کنند همه اینها منجر به این شده که خزر به طور جدی دچار عقب‌نشینی شده با ضایع‌انیکه به سمت روسیه هم روی رودخانه ولگا سدسازی‌هایی شده است، بنابراین قبل از موضوع تعیین حدود مرزی و سهم هر کشور از دریاچه موضوع مهم‌تر کم شدن سطح آب دریاچه است که باید پایه آن پرداخته شود.

این نماینده مجلس با تأکید بر اینکه باید نشست مدیریت بحران در کشورها استارت زده شود، خاطر نشان کرد: مابرای تعیین حدود و سهم هر کشور از دریای خزر مشکل چندانی نداریم این موضوع می‌تواند با تشکیل جلسه و تفاهات‌نامه حل شود همچنین در زمینه حفاری چاه‌های نفت و گاز نیز چالش چندانی بین کشورهای حاشیه خزر وجود ندارد هر چند معتقدیم باید حدود مرزی نیز با آرامش حل و فصل شود. اما موضوع قابل اهمیت اینکه باید به حوضه آبریز توجه کنیم موضوع اصلی پرداختن به کاهش سطح دریاچه است. وی متذکر شد: اکنون در برخی مناطق شمالی حدود ۱۰۰ تا ۱۲۰ متر دریا عقب‌نشینی داشته و این به معنای فاجعه در بای و محیط زیستی است، باید چاره‌ای اندیشیده شد و شورای مدیریت بحران و تنش آبی خزر برگزار شود تا چاره‌ای برای مشکلات مربوط به کاهش سطح آب دریاچه پیدا شود. اگر نگاه‌مان فقط به اقلیم باشد مشکلی حل نمی‌شود.

زیان انباشته به سود انباشته تبدیل نشده است

دکتر فرزانی، در این باره با اشاره به سوددهی مقطعی بانک‌ها اظهار می‌کند: «ظواهر نظر در این موارد باید بر اساس صورت‌های مالی بانک‌ها باشد و اینکه مبنای این اظهارات چه بوده است باید بررسی شود. اما شاید مبنای اظهارات سخنگوی دولت این بوده باشد که در عملکرد موقتی که بانک‌های دولتی در مقطع حاضر داشته‌اند عملیاتشان سودده بوده است اما این به معنای آن نیست که اساساً زیان‌های قبلی را پوشش و کل فعالیت قبلی را پوشش داده‌اند؛ در واقع این زیان انباشته به نوعی تبدیل به سود انباشته نشده است.»

زیان انباشته محصول ناترازی بانک‌ها

این کارشناس بانکی در ادامه با اشاره به مساله سود عملیاتی و زیان انباشته بانک‌ها می‌گوید: «این رقمی که اکنون برای زیان انباشته بانک‌های دولتی وجود دارد، محصول چندین سال فعالیت و همچنین ناترازی این بانک‌ها بوده که باعث بروز این زیان انباشته شده و حالا به صرفاً اینکه برای یک سال به سود رسیده باشند و سودآوری کرده باشند و منجر به پوشش کل زیان‌های آنان شوند، معقول نیست، اما می‌تواند برای یک مقطع زمانی خاص که در باره آن صحبت نمی‌کنیم شاید عملیات‌های بانک سودآور بوده باشند و این به معنای پوشش همه زیان‌های گذشته نخواهد بود و باید به این بازه زمانی که منظور سخنگوست دقت شود و خودوی نیز بر این مساله دقت داشته باشد.»

خبر اقتصادی

وزیر کشور:

صف‌های طولانی در

پمپ بنزین‌ها، اتفاق مهمی نبود

وزیر کشور درباره صف‌های طولانی در پمپ بنزین‌ها، گفت: اتفاق مهمی نبود. به گزارش ایسنا، احمد وحیدی در حاشیه جلسه

هیأت دولت افزود: در چند پمپ بنزین صف درست شد که با تدبیر، این مشکل هم حل شد. به گفته وی، بر خلاف مصرف بسیار بالای بنزین؛ وزارت نفت به خوبی نیازها را تأمین کرده و مشکلی از این جهت نداریم، هر چند تأکید ویژه به کاهش مصرف و بهینه‌سازی آن وجود دارد.

وزیر اقتصاد اعلام کرد:

خروج بانک‌های کشور از زیان‌دهی

وزیر اقتصاد گفت: طبق آخرین اطلاعات جمع‌بندی شده در مجامع دولتی از ۵۰ میلیارد تومان زیان مجموعه بانک‌ها به ۷۰

هزار میلیارد تومان سود بانک‌های رسیدیم. به گزارش مهر، سید احسان خاندوزی در حاشیه جلسه هیئت دولت اعلام کرد همه بانک‌های کشور به غیر از بانک سپه از زیان‌دهی خارج شدند. بانک‌های ملی، کشاورزی، توسعه تعاون و سپه زیان‌دهی داشتند. آنقدر زیان‌دهی این چهار بانک زیاد بود که سود تمامی بانک‌های دولتی را صرف خود کرده بود و مادر صورت‌های مالی سال ۱۴۰۰ مجموعاً ۵۰۰ میلیارد تومان زیان برای ۱۳ بانک دولت شناسایی کرده بودیم. خاندوزی در پایان به پیگیری برای آزادسازی منابع ایران اشاره کرد.

عبدالملکی خبر داد:

ایجاد ۳ منطقه آزاد تجاری جدید

به درخواست حجت عبدالملکی مازندران، سرخس و دوغان‌رو به مناطق آزاد کشور اضافه شدند. به گزارش نبض

بازار، دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری -صنعتی گفت: دولت معتقد به توسعه بی‌حد و حصر مناطق آزاد نیست اما معتقد است اگر مناطق به صورت درست جا نمایی شوند رشد صادرات و افزایش در آمد مالیاتی را شاهد خواهیم بود. عبدالملکی در جلسه هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام به فرصت‌هایی که برای صادرکنندگان و سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد تجاری -صنعتی سرخس، دوغان‌رو و مازندران پیش‌بینی شده، اشاره کرد.

اوجی مطرح کرد:

حمایت وزارت نفت

از خودروهای برقی

وزیر نفت از حمایت وزارتخانه از سرمایه‌گذاری در حوزه خودروهای عمومی از اوجی خبر داد. جواد اوجی گفت وزارت نفت تقبل کرده

است که به ازای سرمایه‌گذاری که در این مسئله صورت می‌گیرد و در مقابل میزان سوختی که صرفه جویی می‌شود یا حواله سوخت را پرداخت می‌کنیم با معادل قیمت آن سوخت بنزین خوب خلیج فارس به سرمایه‌گذار عزیز پرداخت می‌شود. به گزارش ایلنا اوجی در جمع خبرنگاران حاضر در هیئت دولت از همکاری مشترک وزارت نفت و وزارت صمت و شهرداری در این کار خبر داد. او گفت موضوع این کار مشترک حمایت از سرمایه‌گذاری است علاقه و تمایل به سرمایه‌گذاری در حوزه برقی کردن خودروهای عمومی اعم از تاکسی‌ها و وانت‌بارها دارند.

بر اساس اعلام مرکز آمار:

صدور پروانه احداث ساختمان

در تهران نیم درصد افزایش یافت

بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران صدور پروانه احداث ساختمان توسط شهرداری تهران در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال پیش

از آن، نیم درصد در صد افزایش یافته است. به گزارش اقتصاد آنلاین، بر اساس گزارش مرکز آمار در سال ۱۴۰۱ تعداد ۳۴۳۲ واحد مسکونی در پروانه‌های صادر شده برای احداث ساختمان از سوی شهرداری تهران پیش‌بینی شده است که نسبت به سال گذشته حدود ۲.۵ درصد کاهش داشته است. مجموع مساحت زیربنا در پروانه‌های احداث ساختمان صادر شده از سوی شهردار تهران در سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۷۷۲۶ هزار متر مربع بوده است که نسبت به سال گذشته حدود ۱۱ درصد کاهش داشته است. متوسط مساحت زیربنای این دسته از پروانه‌ها در دوره مورد بررسی حدود ۱۲۵۳ متر مربع بوده است.